

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2004

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsbolag och vissa lagar som har samband med den (solvens I)

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 december 2003 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om försäkringsbolag och vissa lagar som har samband med den (solvens I) (RP 161/2003 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet (GrUU 2/2004 rd). Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- övermatematiker Pertti Pulkkinen och försäkringsöverinspektör Tom Strandström, social- och hälsovårdsministeriet
- överinspektör Ritva Alkio, Försäkringsinspektionen
- matematiker Inna Sajo, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund r.f.
- vice verkställande direktör Hannu Nikkonen, Lähivakuutus-ryhmän Keskusliitto ry
- jurist Tarja Kolehmainen, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i bestämmelserna om försäkringsföretagens verksamhetskapital i en rad lagar. Ändringarna beror på EU-direktiven om liv- och skadeförsäkringsföretag. Samtidigt föreslår regeringen att bestämmelserna i förordningen om poster som skall hänföras till försäkringsbolags verksamhetskapital tas in i la-

gen om försäkringsbolag. De bestämmelser som gäller försäkringsbolag kommer också att tillämpas på stora försäkringsföreningar och utländska försäkringsbolags representationer i Finland. I lagen om försäkringsföreningar tas det in definitioner på små och stora försäkringsföreningar.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen godkänns med samtliga föreslagna ändringar. Ändringarna beror delvis på en samordning med likadana ändringar i samma lagar i proposition RP 149/2003 rd, som utskottet lämnat betänkande EkUB 3/2004 rd om, delvis på utlåtandet från grundlagsutskottet och delvis också på att det krävs en del tekniska ändringar.

De föreslagna ändringarna stramar åt solvenskraven för försäkringsföretag. Ändringarna förbättrar villkoren för försäkringstagarna om ett försäkringsföretag råkar i svårigheter i och med att försäkringsföretagen får större ansvar för sina åtaganden.

Detaljmotivering**1. Lag om ändring av lagen om försäkringsbolag**

Ingressen. Utskottet stryker hänvisningarna till 15 kap. 1 § 2 mom. och 20 § 2 mom. eftersom bestämmelserna stryks i lagförslaget.

2 kap. 5 §. I 3 mom. lägger utskottet till vem som utfärdar förordning. Beloppen i euro kan ändras genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

11 kap. 5 §. Ekonomiutskottet preciserar Försäkringsinspektionens normgivningsbemyndigande i 2 mom. med en hänvisning till vilka poster som ska hänföras till verksamhetskapitalet och vilka poster som ska dras av från verksamhetskapitalet som grundlagsutskottet föreslår i sitt utlåtande. Dessutom stryker utskottet ett onödigt bemyndigande att meddela föreskrifter.

11 kap. 13 §. Utskottet preciserar social- och hälsovårdsministeriets normgivningsbemyndigande i 2 mom. i enlighet med bemyndigandets inskränkta betydelse som grundlagsutskottet föreslår i sitt utlåtande.

15 kap. 1 och 20 §. Utskottet stryker de ändringar som regeringen föreslår i 1 § 2 mom. och 20 § 2 mom. eftersom bestämmelserna redan har samordnats och behandlats utifrån proposition RP 149/2003 rd (EkUB 3/2004 rd; 15 kap. 4 och 22 §). Ingressen ändras till följd av detta.

18 kap. 10 a §. I samband med behandlingen av proposition RP 149/2003 rd strök riksdagen de föreslagna ändringarna i 2 mom. Bestämmelserna har redan samordnats (EkUB 3/2004 rd).

Ikraftträdelsebestämmelsen. Grundlagsutskottet påpekar att bestämmelsen har vissa retroaktiva inslag. Ekonomiutskottet har därför preciserat bestämmelsen. Boksluten för 2004 upprättas i själva verket 2005. Därför försvinner det retroaktiva inslaget. Efter ändringen stämmer ikraftträdelsebestämmelsen exakt överens med direktivet.

2. Lag om ändring av lagen om försäkringsföreningar

Ingressen. Utskottet stryker hänvisningarna till 13 kap. 2 § 1 mom. och 20 § 2 mom. eftersom utskottet också stryker de föreslagna ändringarna i lagrummen.

1 kap. 1 §. Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet preciserar ekonomiutskottet 4 mom. av samma skäl som ovan beträffande 11 kap. 5 § 2 mom. i det första lagförslaget.

2 kap. 5 §. Bestämmelsen i 4 mom. om rätten att ändra beloppen i euro ändras på samma sätt som 2 kap. 5 § 3 mom. i det första lagförslaget.

10 a kap. 2 §. Utskottet stryker en felaktig hänvisning i 1 mom.

13 kap. 2 och 20 §. Utskottet stryker ändringarna i 2 § 1 mom. och 20 § 2 mom. eftersom bestämmelserna samordnades och godkändes redan när proposition RP 149/2003 rd behandla-

des (EkUB 3/2004 rd; 15 kap. 4 och 22 §). Hänvisningarna till bestämmelserna stryks i ingressen.

Ikraftträdelsebestämmelsen. Bestämmelsen preciseras av samma skäl som ikraftträdelsebestämmelsen i det första lagförslaget.

3. Lag om ändring av lagen om utländska försäkringsbolag

Ikraftträdelsebestämmelsen. Bestämmelsen preciseras av samma skäl som ikraftträdelsebestämmelsen i det första och det andra lagförslaget.

4. Lag om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

1 kap. 1 §. När riksdagen behandlade proposition RP 149/2003 rd ströks de föreslagna ändringarna i 3 mom. De har redan tidigare samordnats (EkUB 3/2004 rd).

Ikraftträdelsebestämmelsen. Bestämmelsen preciseras av samma skäl som ikraftträdelsebestämmelsen i det första, andra och tredje lagförslaget.

Övrigt

I det första och det andra lagförslaget ingår bestämmelser som föreskriver att beloppen i euro ändras genom förordning i enlighet med utvecklingen i den allmänna prisnivån.

Grundlagsutskottet påpekar att den som utfärdar förordning ges rätt att ändra lagen. Enligt

grundlagsutskottet påverkar bemyndigandet inte behandlingsordningen eftersom bemyndigandet är kopplat till en tillräckligt exakt beräkningsgrund. Inte ens då är det enligt utskottet motiverat att ge den som utfärdar förordning rätt att ändra lagen, om det inte finns särskilda och tungt vägande skäl för detta. Ett särskilt och tungt vägande skäl kan utgöras av en bestämmelse som anger penningbelopp och måste ändras exceptionellt ofta. Huvudregeln är dock att det är lagstiftaren som har rätt att ändra en lag. Därför anser grundlagsutskottet det befogat att överväga om det i sak över huvud taget behövs bemyndiganden att ändra lag i de föreslagna lagarna.

Enligt vad ekonomiutskottet har erfarit ses eurobeloppen enligt direktivet över rent av årligen beroende på ändringens storlek på grundval av det europeiska konsumentprisindex som Eurostat offentliggör. Kravet i direktivet ingår i propositionen i ändringarna av lagen om försäkringsbolag och lagen om försäkringsföreningar. Det är således befogat att det föreskrivs genom förordning om ändring av de eurobelopp som grundar sig på direktiven om liv- och skadeförsäkringar.

Med hänvisning till grundlagsutskottets ståndpunkt och övrig utredning anser ekonomiutskottet det lämpligt att ändringar av eurobeloppen föreskrivs genom förordning utifrån propositionen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår ekonomiutskottet

att lagförslagen godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras lagen den 28 december 1979 om försäkringsbolag (1062/1979) 2 kap. 5 §, 10 kap. 7 § 1 mom., 11 kap. 12 kap. 2 § 4 mom., 14 kap. 5 b § (*utesl.*) samt 18 kap. 10 a § 2 mom.,

av dessa lagrum 2 kap. 5 § sådan den lyder i lag 318/1989, 752/1993, 611/1997, 1205/1998 och 484/2001, 10 kap. 7 § 1 mom. och 12 kap. 2 § 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 611/1997, 11 kap. jämte ändringar 14 kap. 5 b § i lag 389/1995 (*utesl.*) samt 18 kap. 10 a § 2 mom. i lag 949/2000, som följer:

2 kap.

Försäkringsbolags bildande

5 §

(1 och 2 mom. som i RP)

De i euro angivna beloppen i denna paragraf kan genom förordning *av social- och hälsovårdsministeriet* ändras så att de motsvarar utvecklingen av den allmänna prisnivån. Vad som i denna paragraf bestäms om beviljande av koncession gäller på motsvarande sätt utvidgning av koncessionen.

10 kap.

Bokslut, koncernbokslut och täckning av ansvarsskuld

7 §

(Som i RP)

11 kap.

Verksamhetskapital

1—4 §

(Som i RP)

5 §

(1 mom. som i RP)

Försäkringsinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om vilka poster som enligt 2—5 § skall hänföras till eller avdras från verksamhetskapitalet.

6—12 §

(Som i RP)

13 §

(1 mom. som i RP)

Genom förordning *av social- och hälsovårdsministeriet* kan närmare bestämmelser utfärdas om ett bolags verksamhetskapital och andra faktorer som påverkar solvensen i syfte att tillgodoses kraven i 1 mom. samt om de åtgärder som bolaget skall vidta om det inte uppfyller kraven i förordningen.

14 §

(Som i RP)

12 kap.	18 kap.
Vinstutdelning och annan användning av bolagets tillgångar	Särskilda stadganden
2 § (Som i RP)	10 a § — — — — —
14 kap.	På Försäkringsinspektionen tillämpas inte vad som i 1 kap. 3 § 3 mom., 4 § 1 och 6 mom. samt 4 a § 1 och 3 mom., 2 kap. 1 a § 2 mom., 2 § 1 och 4—6 mom. samt 2 a och 5 a §, 9 kap. 5 §, 10 kap. 1 § 2 mom., 2 § 4 mom., 3 § 3 mom. 7 punkten, 4 mom. samt 5 mom. 12 punkten, 3 a § 2—5 mom., 4 b § 1 mom. 2 punkten, 4 c § 1 och 2 mom., 5 § 2 mom. och 14 §, <i>11 kap.</i> , 13 kap. 4 §, 14 kap. 3 §, 5 § 1 mom. <i>och</i> 5 a § 1 mom. (<i>utesl.</i>), 14 b kap. 5 och 6 §, <i>15 kap. 13 §</i> samt 18 kap. 5 § 1 mom. 7 punkten, 6, 6 a, 6 b och 7 §, 8 § 1 mom. och 9 § 2 mom. i denna lag föreskrivs om social- och hälsovårdsministeriet eller vederbörande ministerium.
Tillsynen över försäkringsbolag	
5 b § (Som i RP)	
15 kap.	
Likvidation och upplösning	
1 och 20 § (<i>Utesl.</i>)	Denna lag träder i kraft den 200 . Lagen tillämpas <i>första gången</i> på <i>tillsynen över bokslut för räkenskapsperioder</i> som börjar den 1 januari 2004 eller senare. (2—6 mom. som i RP)

2.

Lag

om ändring av lagen om försäkringsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras lagen den 31 december 1987 om försäkringsföreningar (1250/1987) 1 kap. 1 § 4 mom. och 3 § 2 mom., 2 kap. 5 §, 10 a kap. 1—3 och 6 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 6 § 2 mom., 12 kap. 6 b § samt (*utesl.*),

dess lagrum sådana de lyder 1 kap. 1 § 4 mom., 3 § 2 mom. och 11 kap. 3 § 1 mom. och 6 § 2 mom. samt 12 kap. 6 b § i lag 340/2000, 2 kap. 5 § och 10 a kap. 6 § i lag 1207/1998, 10 a kap. 1 § i lag 81/1999, 2 § i lag 483/1993 och i nämnda lagar 1207/1998 och 340/2000 *samt* 3 § i nämnda lagar 483/1993 och 1207/1998 (*utesl.*) samt

*föga*still 10 a kap. en ny 2 a och 2 b § som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

— — — — —
Stora försäkringsföreningar enligt denna lag är föreningar vilkas årliga premieinkomst överstiger 5 000 000 euro eller vilka bedriver ansvarsförsäkring i annan form än som anknuten försäkring eller av vilkas premieinkomst minst hälften kommer från andra än föreningens medlemmar. Övriga försäkringsföreningar är små försäkringsföreningar enligt denna lag. Försäkringsinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om när en stor försäkringsförening blir en liten försäkringsförening eller vice versa. Dessutom kan Försäkringsinspektionen meddela närmare föreskrifter om när en förening skall uppfylla kraven på en stor förening efter att den har ändrats från en liten till en stor försäkringsförening.

3 §
(Som i RP)

2 kap.

Bildande av en försäkringsförening

5 §
(1—3 mom. som i RP)

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan de i euro angivna beloppen i denna paragraf ändras så att de motsvarar de ändringar som skett i den allmänna prisnivån.

10 a kap.

Verksamhetskaptal

1 §
(Som i RP)

2 §

På stora försäkringsföreningar tillämpas vad som bestäms om skadeförsäkringsbolag i 11 kap. 7 § 1—9 mom. (*utesl.*) och 14 § lagen om försäkringsbolag.
(2 mom. som i RP)

2 a, 2 b, 3 och 6 §
(Som i RP)

11 kap

Vinstutdelning och annan användning av föreningens tillgångar

3 och 6 §
(Som i RP)

12 kap.

Tillsynen över försäkringsföreningarna

6 b §
(Som i RP)

13 kap.

Likvidation och upplösning

2 och 20 § (*Utesl.*)

Denna lag träder i kraft den 200 .
Denna lag tillämpas första gången på tillsynen över bokslut för räkenskapsperioder som börjar den 1 januari 2004 eller därefter.
(2—6 mom. som i RP)

3.

Lag

om ändring av lagen om utländska försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 mars 1995 om utländska försäkringsbolag (398/1995) 28 § 1 mom., 30 § 2 och 3 mom. samt 46 §,
 av dessa lagrum 28 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1206/1998 samt 30 § 2 och 3 mom. och 46 § så-
 dan den lyder i lag 359/2002, samt
fogas till lagen en ny 30 a § som följer:

28, 30, 30 a och 46 §
 (Som i RP)

över bokslut för räkenskapsperioder som börjar
 den 1 januari 2004 eller därefter.
 (2—5 mom. som i RP)

Denna lag träder i kraft den 200 .
 Denna lag tillämpas *första gången* på *tillsynen*

4.

Lag

om ändring av lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 25 april 1997 om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) 1 § 3 mom., 16 och 17 § samt 33 b § 2 mom.,
 dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 3 mom. i lag 419/2003, 16 § och 33 b § 2 mom. i lag 83/1999 och 17 § i lag 640/1997 som följer:

1 kap.
Allmänna stadganden
 1 §

Lagens tillämpningsområde

3 b, 4 d och 7 §, 11 kap. 1 och 6—14 §, 12 kap.
 1 § 2 mom. och 4 och 5 §, 13 kap., 14 kap. 1 § 2 mom., 4 § 2 mom., (*utesl.*) 5 b (*utesl.*) 6 § och 7 §, 14 a kap. 7 § 4 mom. och 8 §, 15 kap. 25 § 3 mom., 26 och 27 § och 34 § 2 mom., 16 kap. 13 § 4 mom., 16 a kap. 9 § 4 mom. samt 10 och 13—15 §, 16 b kap. 4 § 3 mom. samt 18 kap. 9 § 2 mom. lagen om försäkringsbolag.

16, 17 och 33 b §
 (Som i RP)

På arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas dock inte 1 kap. 3, 3 a och 4 a §, 2 kap. 2 § 1, 2 och 5 mom., 2 a §, 4 § 1 mom. 3 punkten och 5 § 1 och 5 mom., 2 a kap., 3 kap. 1 § 1 mom., 1 a, 3, 4 och 7 §, 7 kap. 1 a § 1 och 2 mom., 2 §, 3 § 2—4 mom., 3 a §, 7 § 1, 3 och 4 mom., 10 kap. 2, 3 a,

Denna lag träder i kraft den 200 .
 Denna lag tillämpas *första gången* på *tillsynen*

EkUB 6/2004 rd — RP 161/2003 rd

över boks lut för räkenskapsperioder som börjar (2 och 3 mom. som i RP)
den 1 januari 2004 eller senare.

Helsingfors den 1 april 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
medl. Sari Essayah /kd
Merikukka Forsius /gröna
Klaus Hellberg /sd
Reijo Kallio /sd
Martti Korhonen /vänst

Seppo Lahtela /cent
Jere Lahti /saml
Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent
Sari Sarkomaa /saml
Juhani Sjöblom /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.